

Опис освітнього компоненту вільного вибору

Освітній компонент	Вибірковий освітній компонент 1.2 «Матеріальна і духовна культура Стародавнього Сходу»
Рівень ВО	перший (бакалаврський) рівень
Назва спеціальності/освітньо-професійної програми	032 Історія та археологія / Історія, європеїстика, археологія
Форма навчання	Денна
Курс, семестр, протяжність	2 курс (3 семестр), 5 кредитів ЄКТС /
Семестровий контроль	Залік
Обсяг годин (всього: з них лекції/практичні)	150 год., з них – лекц. – 10 год., практ. – 20 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра, яка забезпечує викладання	Кафедра всесвітньої історії
Автор ОК	Канд. іст. наук, доц. Білик В. А.
Короткий опис	
Вимоги до початку вивчення	Даний освітній компонент орієнтований на здобувачів, які засвоїли шкільний курс всесвітньої історії, а також володіють знаннями з історії Стародавнього Сходу, орієнтуються по карті та у таких поняттях як «Захід», «Схід», «цивілізація і культура», «діалог цивілізацій і культур». ОК буде цікавим для вивчення та стануть у нагоді набуті під час проходження ОК знання для студентів\студенток різних напрямків навчання, зокрема спеціальностей «Середня освіта. Географія, економіка», «Географія», «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», «Музичне мистецтво», «Музейний менеджмент, культурний туризм», «Культурологія», «Журналістика і міжнародна комунікація», «Туризм», «Українська мова і література. Світова література» тощо.

Що буде вивчатися	Планується вивчення наступних питань: - матеріальна і духовна культура Стародавнього Єгипту (Міфологія Стародавнього Єгипту. Уявлення про потойбічне життя і його художнє вираження в єгипетському мистецтві. Розвинена система похоронних обрядів і похоронної архітектури. Мистецтво Стародавнього Царства, складання канону давньоєгипетського образотворчого мистецтва. Маса і генеза піраміди, похоронний комплекс в Гізі. Виникнення ієрогліфічного письма. Література Середнього Царства: Повість про Синухета, Повчання Дуау («Писар Каї»). Нове Царство. Реформи Ехнатона: невдала спроба введення єдинобожжя. Мистецтво Амарни: злам іконографічного канону єгипетського мистецтва (портрети сім'ї Ехнатона). Мистецтво Нового Царства. Долина Царів. Храміві комплекси в Карнаці і Луксорі. Побут стародавніх єгиптян (особливості житла, одягу, харчування, сімейних відносин та виховання у заможних та бідних сім'ях)). - Шумеро-аккадський клинопис. Питання про походження алфавіту. Шумерська писемність, наукові знання та література Епос про Гільгамеша. Правова культура. Закони Хаммурапі. Господарське право Нововавилонського Царства. Виникнення монументальної архітектури. Складання типології зіккурата. Архітектура Нововавилонського царства VII-VI ст. до н. е. (Ворота Іштар, Сади Семіраміди. Храм Мардука. Міст через Єфрат). Звичаї мешканців Нововавилонського царства. Палацове й оборонне будівництво часів Новоасирійського царства. Ассирійські рельєфи: техніка, сюжети, особливості мистецького канону. Розвиток літератури. Бібліотека Ашшурбаніпала. - культура Східного середземномор'я (Докерамічне поселення Єрихон та його особливості. Винаходження методів обробки металів. Синкретична ідея плідності та ранні релігійні культи. Натувійська культура та її історичне значення. Ранньокласові містадержави. Ебла як культурний центр. Початок виробництва скляного посуду та фарбування вовняних тканин. Ствердження іудаїзму. Перший і Другий Ієрусалимський Храм. Укладання Старого Заповіту. Пророчі,
--------------------------	--

	історичні та законодавчі книги. Культурні досягнення давніх іудеїв. Взаємний вплив давньоєгипетської культури та близькосхідних культур. Ремесла та декоративно-прикладне мистецтво фінікійських міст-держав. Винахід пурпуру. Досягнення складувів із Сидону. Особливості мистецького стилю. Започаткування абетки. Твори фінікійських авторів. Натурфілософія фінікійців. Архітектурні досягнення фінікійців. Застосування бетону. Саркофаг царя Хірама. - Календар і грошова система. Будівництво доріг. Становлення ахеменідського стилю в архітектурі. Гробниця Кіра. Мавзолей сатрапа Карії як одне з «див» давнього світу. Палацовий ансамбль Переспоя. Рельєфи ападани. Художнє ремесло давніх персів. Дуалістична картина світу в стародавньому маздеїзмі. Легендарна особистість пророка Заратуштри. Зороастризм. Створення Авести в III ст. до н. е. - Культура Індії. Веди. Санскритський епос: «Махабхарата» і «Рамаяна». Індуїзм як сукупність духовних навчань (вишнуїзм і шиваїзм). Центральне вчення індуїзму про колесо сансари. Вчення Будди і основні напрямки та школи буддизму. Хинаяна (тхеравада), махаяна, ламаїзм. Джайнізм і його основні етичні принципи («обітниці»). Сіхізм. Пам'ятники давньоіндійського мистецтва. Буддистське мистецтво гандахарської школи. Шедеври індо-ісламської архітектури: Тадж-Махал, Червоний форт, Джайпур. Поліетнічність, багатомовність, полі релігійна культура індійської цивілізації. Мистецтво співу і танців, зародження театру. - Стародавні китайські культи. Імператорський культ Неба. Формування великих релігійно-етичних традицій: даосизм, конфуціанство. Проникнення буддизму. Китайське образотворче мистецтво: традиція філософського осмислення природи. Взаємозв'язок живопису і каліграфії. Традиційна китайська література. Класична китайська поезія. Скульптура: терракотове військо Цинь Ши-Хуанді. Китайське зодчество: буддистська храмова архітектура, Велика Китайська стіна. Декоративно-прикладне мистецтво традиційного Китаю та його значення для
--	--

	світової культури. Традиційний уклад життя в Китаї. Китайські шовк, кераміка, фарфор і предмети декору.
--	---

Чому це цікаво/треба вивчати	Територія Африки та Азії – регіон, де почало формуватися людське суспільство. Саме тут зароджується мистецтво, ідеологічні уявлення, суспільні відносини. Культура населення регіону вирізняється своєю специфічністю та унікальністю, багатогранністю та вишуканістю.
Чому можна навчитися (результати навчання)	В результаті засвоєння матеріалу студенти зможуть: - давати визначення основним стилям, напрямками і явищам старосхідної культури; розпізнавати знакові особливості міфологічних систем і основних релігійних вчень; інтерпретувати свої знання про окремі твори мистецтва і літератури в контексті загальноісторичного розвитку; - ідентифікувати культурні явища щодо їх приналежності до тієї чи іншої старосхідної культури; - аналізувати ці явища відповідно періоду в розвитку старосхідних цивілізацій та давати їм усебічну оцінку; - проводити порівняльний аналіз однотипових явищ, виявляючи їх культурний (символічний) зміст; - визначати вплив того чи іншого культурного досягнення старосхідних цивілізацій на подальший розвиток світової культури; - аналізувати різні культурні явища та давати їм оцінку. Загалом, засвоєння матеріалу дасть можливість студентам зрозуміти відмінність між Заходом і Сходом, дозволить з'ясувати першопричину багатьох політичних та релігійних конфліктів сучасності.

Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Набуті знання та вміння здобувачі зможуть застосовувати: - при подальшому вивченні історії та культури країн афро-азійського регіону; - знання, отримані при вивченні дисципліни, дозволять професійно і толерантно вести дискусію з питань релігії та культури; - по завершенні навчання, під час роботи за фахом студенти зможуть демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі; - набуті компетентності сприятимуть за потреби встановленню ефективної комунікації з представниками різноманітних субкультур.
---	--